

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСТ, ЩО РОЗВИНУЛИСЬ НА БАЗІ ВУГЛЕВИДОБУВНОЇ ТА МЕТАЛУРГІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Вуглевидобувна та металургійна промисловість визначила функціонально-планувальну структуру закордонних міст, які виникли в межах видобутку корисних копалин. Екстенсивний процес їх просторового розвитку відбувався в умовах тісного територіального контакту міських поселень і супроводжувався значними перетвореннями природного ландшафту. Порушення земної поверхні відвалами порід, що горять та пилять є причиною ряду екологічних і соціальних проблем таких міст. Формування повноцінної системи озеленення є основним напрямком реабілітації їх порушеного міського середовища.

Так, наприклад, після всесвітнього вугільного (1958 р.) і сталевого (1975 р.) криз, Рурська область, не дивлячись на великі економічні труднощі, пройшла ряд структурних перетворень. Промислові зони, звалища, відвали та полігони, розташовані поблизу сельбищних районів, після закінчення розробок з видобутку вугілля та сталі, стали основою у створенні унікальної промислової та культурної спадщини Німеччини. Порушені території експлуатуються там під різні потреби з 60-х років минулого сторіччя, а теоретичні роботи по їх відновленню, рекультивації, в економічному та екологічному аспекті проблеми, вивчалися ще з 1935рр. За більш ніж 50 років були вивчені й дані рекомендації з використання порушених територій у системі озеленення міста на локальному, міському й регіональному рівні.

Шеньян – один з індустріальних центрів Китаю почав своє перетворення з розширення системи озеленення міста. Більша частина старих заводів була зруйнована, важку промисловість, що діє, винесли в приміську зону. З 2005 по 2007 рр. міські зелені простори збільшилися на 30%.

У Пітсбурзі, другому за розміром місті штату Пенсільванія США, до 1970-х рр. активно розвивалася промисловість (здебільшого чорна металургія), росла чисельність населення, погіршувався стан навколишнього середовища, деградувала природна складова. За 1970-80рр закрито багато підприємств сталеливарної промисловості, господарський напрямок міста змінився з індустріального на адміністративний й навчально-виховний. Втративши свою промислову складову у Пітсбурзі з'явилися нові території, що звільнилися від металургійних підприємств, які були включенні до міської системи озеленення.

Чеське місто Острава виникло і розвивалося на базі вуглевидобувної промисловості з 1763 року. Після визнання нерентабельності підприємств вугільної промисловості з 1994 року всі шахти в місті були закриті, пізніше продані й металургійні заводи. Екологічний стан м. Острави трохи покращився, почали діяти програми озеленення. Потік інвестицій через туристичну спрямованість країни загалом, сприяє розвитку міста, його природної складової.

Вивчення досвіду закордонних міст, що виникли та розвивалися на базі вуглевидобувної та металургійної промисловості, дозволило більш раціонально підійти до вирішення проблем формування систем озеленення у порушеному міському середовищі.